

Жыл сайын декабрь айынын башында ОБИС кафедрасынын окутуучуларынын, магистранттарынын жана студенттеринин илимий-практикалык конференциясы өткөрүлөт.

2025-жылдын 13-декабрында И. Раззаков атындагы Кыргыз мамлекеттик техникалык университетинде «Маалыматтык системалардын коопсуздугун камсыздоо» (ОБИС) кафедрасынын окутуучуларынын жана студенттеринин «Кыргыз Республикасында киберкоопсуздуктун азыркы абалы» темасында илимий-практикалык конференциясы өткөрүлдү. Конференция 2-кампустун 8/103 аудиториясында уюштурулду.

Конференцияга КГТУнун ОБИС кафедрасынын башчысы Абдулаев А.А., кафедранын профессордук-окутуучулук курамы, 18 баяндамачы жана 49 катышуучу катышты.

Конференциянын жүрүшүндө катышуучулар Кыргыз Республикасындагы киберкоопсуздуктун учурдагы абалы жана аны камсыз кылуунун актуалдуу маселелерин талкуулашты. Санариптик технологиялардын ыкчам өнүгүшү жана киберчабуулдардын көбөйүшү менен маалыматтарды жана маалыматтык ресурстарды коргоо маселелери өзгөчө мааниге ээ болуп жатканы белгиленди. Катышуучулар заманбап санариптик трансформация ички жана тышкы коркунучтарга туруштук бере ала турган ишенимдүү коопсуздук системаларын түзүүнү талап кыларын баса белгилешти.

Кыргызстандагы маалыматтык жана киберкоопсуздук чөйрөсүндөгү учурдагы абалга өзгөчө көңүл бурулду. Негизги чакырыктар катары хакердик чабуулдардын санынын өсүшү, квалификациялуу адистердин жетишсиздиги жана киберкоргоонун заманбап инфраструктурасын өнүктүрүү үчүн ресурстардын чектелүү экендиги белгиленди. Катышуучулар киберкоопсуздуктун деңгээлин жогорулатуу үчүн укуктук, техникалык жана уюштуруучулук чараларды камтыган комплекстүү стратегияларды иштеп чыгуунун маанилүүлүгүн талкуулашты.

Конференциянын жыйынтыгында Кыргыз Республикасында киберкоопсуздукту чыңдоо боюнча сунуштар берилди. Алардын катарына улуттук киберкоопсуздук стратегиясын иштеп чыгуу, адистерди даярдоонун деңгээлин жогорулатуу жана маалыматтык коопсуздук инфраструктурасын модернизациялоо кирет. Бул маселелерди системалуу түрдө чечүү коркунучтарды азайтып, мүмкүн болгон киберчабуулдардан коргоону камсыз кылаары белгиленди.

Конференциянын катышуучуларынын баяндамаларында киберчабуулдардан жана коркунучтардан коргонуунун көптөгөн ыкмалары конкреттүү мисалдар менен сунушталды. Заманбап киберкоопсуздук коркунучтары жана аларды алдын алуу ыкмалары каралды, анын ичинде: зыяндуу программалык камсыздоо (вирустар), фишинг (жасалма сайттарды жана электрондук каттарды колдонуу), DDoS-чабуулдар (онлайн-ресурстарга трафиктин массалык агымы), ошондой эле zero-day алсыздыктары — иштеп чыгуучулар тарабынан али аныктала элек жана жоюла элек кемчиликтер.

Баяндамаларда машиналык окутууну жана жасалма интеллектти колдонуу менен жасалган чабуулдар да белгиленди. Мындай чабуулдар машиналык окутуунун математикалык моделдерине таасир этүү аркылуу алгоритмдердин туура эмес иштешине алып келет. Ошондой эле адам фактору киберкоопсуздукка олуттуу коркунуч жаратаары белгиленди. Социалдык инженерия — бул адамдардын жүрүм-турумун манипуляциялоо аркылуу маалыматка жетүү ыкмасы экени айтылды. Мындан тышкары, ички коркунучтар — кызматкерлер, подрядчиктер же кардарлар тарабынан атайылап же шалаакылыктын

натыйжасында келип чыккан коопсуздук бузулуулар ар дайым мүмкүн экени белгиленди. Киберчабуулдардын ар кандай түрлөрүнөн коргонуу боюнча конкреттүү сунуштар берилди.

Докладчылар чабуулдардын алдын алуу жана өлкөнүн критикалык маалыматтык инфраструктурасын коргоо үчүн алдыңкы технологияларды киргизүүнүн зарылдыгына өзгөчө басым жасашты.

Конференциянын алкагында төмөнкү актуалдуу темалар боюнча хакатон уюштурулду:

1. Telegram-ботко негизделген автоматташтырылган тестирлөө системасын иштеп чыгуу — *HandleHeldQuestionnaire*;
2. Экологияны жана абанын сапатын мониторингдөө жана визуалдаштыруу платформасы — *Black Hand* командасы;
3. *Gorod+* долбоору — *Apex* командасы;
4. B2B процесстерин автоматташтыруу;
5. *WhoAmI* командасы;
6. Студенттер жана окутуучулар үчүн чат-тиркеме — *StudyHub*;
7. *Taza Team* командасы;
8. *BlackMix* командасы;
9. Таштандыларды кайра иштетүү долбоору.

Конференциянын программасы

Убактысы	Баяндама / презентациянын темасы	Баяндамачылар
10:00–10:05	Конференциянын ачылышы	Модератор — Сарыпбекова Ж.Р.
10:05–10:10	Куттуктоо сөз	МТКК кафедрасынын башчысы, т.и.к., доцент Абдулаев А.А.
10:10–10:15	Маалыматтын агып кетишинен коргоонун эволюциясы жана заманбап тенденциялары	Рахманберди уулу Элнур, БИСм-1-24 магистранты; жетекчи — т.и.к., доцент Абдулаев А.А.
10:15–10:25	Комбинацияланган аутентификация схемаларынын коопсуздугун жогорулатуу ыкмалары	Орозобаев Ислам Болотбекович, БИСм-1-24 магистранты; жетекчи — т.и.к., доцент Абдулаев А.А.
10:25–10:35	Макростордун алсыздыктарын колдонуу	Бердалиев К., Жалилов Т., Токтобеков Т., Чокубашев Д., БИС-1-23 студенттери; жетекчи — Оморова Н.А.
10:35–11:45	Маалымат базасында асимметриялык шифрлөө ыкмаларын колдонуу	Эсенбекова М., БИС-2-23 студенти; жетекчи — Оморова Н.А.
11:45–11:55	Интернеттеги коркунучтарды издөө жана болжолдоо үчүн интеллектуалдык системаларды колдонуу	Азаматов А., БИС-2-23 студенти; жетекчи — Муратбекова Ч.М.
11:55–12:05	Корпоративдик электрондук почта жана аны коргоо	Кубанычбек уулу Байыш, БИС-2-22 студенти; жетекчи — Маматалиева Б.А.
12:05–12:15	Маалыматтык коопсуздуктагы инциденттерге жооп кайтаруу	Ниязбеков Атай (БИС-2-22), Мирлан уулу Элеман (БИС-1-22); жетекчи — Маматалиева Б.А.
12:15–12:25	Кибергузактар	Бакиров Н., Сабырбеков Б., БИС-1-21 студенттери; жетекчи — Сабинова Г.А.
12:25–12:35	OSINT-разведка	Догдурбаев Р., БИС-1-22 студенти; жетекчи — Сабинова Г.А.
12:35–12:45	Жасалма интеллект жана коопсуздук: нейротармактар кандай жардам берет жана кандай зыян келтириши мүмкүн	Замирбекова Жасмина, БИС-1-22 студенти; жетекчи — Сабинова Г.А.
12:45–12:55	SOC көз карашынан: Red Team’дин кеңири таралган каталары	Медеров Нурсултан, БИС-1-23 студенти; жетекчи — Сарыпбекова Ж.Р.
12:55–13:05	Дүйнөдө жана Кыргызстанда кибертерроризм маселеси, АРТ-топтор	Байышев Бекмурад, БИС-2-23 студенти; жетекчи — Сарыпбекова Ж.Р.

	жана санариптештирүүнүн коркунучтары	
13:05–13:15	Тыңчы программалар	Ибраимов Эрлан, БИС-2-23 студенти; жетекчи — Сарыпбекова Ж.Р.
13:15–13:25	XSS-чабуулдар (сайттар аралык скриптинг): теория жана практикалык демонстрация	Асанидинова Н., Эмилбекова М., Болотова Б., БИС-1-23 студенттери; жетекчи — Сарыпбекова Ж.Р.
13:25–13:35	Банктын маалыматтык коргоосу: технологиялар маалыматтарды жана корпоративдик системаларды кантип коргойт	Абасов Айбек, БИС-2-22 студенти; жетекчи — Сарыпбекова Ж.Р.
13:35–13:45	Веб-тиркемелердин жана маалымат базаларынын коопсуздугу	Усупов Нуржигит, БИС-2-22 студенти; жетекчи — Маматалиева Б.А.
13:45–13:55	Кыргыз Республикасында интернет мейкиндигиндеги коопсуздук жана укуктар	Турдугулов Марсел, БИС-2-22 студенти; жетекчи — Сарыпбекова Ж.Р.
13:55–14:05	Мобилдик тиркемелерди UI-тестирлөөнү автоматташтыруу үчүн машиналык окутуу ыкмаларын колдонуу	Мамарасулов Эржигит, БИСм-1-24; жетекчи — т.и.к., доцент Абдулаев А.А.
14:05–14:15	Пентестинг	Калчабаев А.М., БИС-1-24 студенти; жетекчи — Маматалиева Б.А.
14:15–14:25	Telegram-ботко негизделген автоматташтырылган тестирилөө системасын иштеп чыгуу <i>HandleHeldQuestionnaire</i> (хакатон)	Рыскулов Назар, БИС-2-24 студенти; жетекчи — Анарбаева Бермет
14:25–14:35	Экологияны жана абанын сапатын мониторингдөө жана визуалдаштыруу платформасы — <i>Black Hand</i> (хакатон)	Керимов Н. (БИС-1-24), Нефоросный А., Миронцев С. (БИС-3-24); жетекчи — Сарыпбекова Ж.Р.
14:35–14:45	<i>Gorod+</i> долбоору, <i>Apex</i> командасы (хакатон)	Бримкулов М., Садыков Н., Файзуллаев К., Курманкалиева Т., Эшалиева Б.; БИС-3-24
14:45–14:55	B2B процесстерин автоматташтыруу, <i>Ordero</i> командасы (хакатон)	Акматылыев К., Маматзаитова Н., Маматибрагимов И., Сакен С., Старков А. БИС-2-24
14:55–15:05	<i>WhoAmI</i> командасы (хакатон)	Мадыхов А., Каримбаев У., Чепкасов М., Кадыралиев Б., Калиев Б. БИС-3-25;
15:05–15:15	Студенттер жана окутуучулар үчүн чат-тиркеме <i>StudyHub</i> (хакатон)	Жыргалбеков Э., Эргешов Н., Жолдошбай кызы Мадина, Кожокулова Г. БИС-2-24; жетекчи — Сарыпбекова Ж.Р.
15:15–15:25	<i>Taza Team</i> командасы (хакатон)	Абдрахманова М., Аблаева К., Боронбекова Б., Майрамбекова А. БИС-1-24
15:25–15:35	<i>BlackMix</i> командасы (хакатон)	Трубицын Е., Советбеков А., Халилов И., Токторбеков М., Маданбекова С. БИС-1-24
15:35–15:45	Таштандыларды кайра иштетүү (хакатон)	Акжолтоев Бекжан, БИС-1-24 студенти
15:45	Конференциянын жабылышы	Модератор — Сарыпбекова Ж.Р.

Конференциянын жыйынтыгы боюнча:

Маалыматтык коопсуздук боюнча:

1-орун — Усупов Н., Турдугулов М.;

2-орун — Бакиров Н., Байышев Б.;

3-орун — Ибраимов Э., Бердалиев К.

Хакатондун жыйынтыгы боюнча:

1-орун — «B2B процесстерин автоматташтыруу» долбоору (Акматылыев Канай, Маматзаитова Нурзида, Маматибрагимов Исхак, Сакен Сабина, Старков Александр — БИС-2-24 тайпасы);

2-орун — «BlackMix» командасы (БИС-1-24 тайпасы);

3-орун — «StudyHub» долбоору (Жыргалбеков Э., Эргешов Н., Жолдошбай кызы Мадина, Кожокулова Г., БИС-2-24 тайпасы, жетекчиси — Сарыпбекова Ж.Р.).